

Årsrapport for magtanvendelser 2020-2021 for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne

Ifølge Bekendtgørelse om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten over for voksne samt om særlige sikkerhedsforanstaltninger for voksne og modtagepligt i boformer efter Lov om social service (BEK. Nr. 1239 22.11/2019) <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2019/1239> skal Kommunalbestyrelsen følge udviklingen i anvendelse af magt og andre indgreb i den personlige frihed med henblik på en vurdering af behovet for opfølgning over for de borgere, som Kommunalbestyrelsen er ansvarlige for.

§ 15. Kommunalbestyrelsen følger udviklingen i anvendelsen af magt og andre indgreb i den personlige frihed over for de borgere, som Kommunalbestyrelsen er ansvarlig for, jf. §§ 9 og 9 b i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, med henblik på en vurdering af behovet for opfølgning.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen sikrer, at der udarbejdes en beretning om udviklingen efter stk. 1, som forelægges Kommunalbestyrelsen. Dette sker en gang årligt.

Formål med bestemmelserne om magtanvendelse

Det overordnede formål med bestemmelserne om magtanvendelse efter Sericeloven er at øge retssikkerheden for mennesker, som på grund af en betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne ikke er i stand til selv at tage vare på deres egen tilværelse, og som ikke kan give et gyldigt samtykke.

Intentionen er samtidig at øge retssikkerheden for det personale, der arbejder med disse borgere, og som er omfattet af omsorgspligten. Det vil sige pligten til at yde omsorg, også når borgeren ikke giver sit samtykke til at modtage den omsorg, der fagligt vurderes at være nødvendig for borgerens omsorg, sikkerhed og værdighed, og hvor magtanvendelse desuden anses nødvendigt for at varetage omsorgspligten.

Der er den 1. januar 2020 kommet ny lovgivning og regler på området. Det vil i korte træk sige at Kapitel 24 i Serviceloven er blevet delt op i tre områder, hvor der er lavet en tydelig distinktion mellem borgere fra almenmålgruppen, borgere med handicap og borgere med demens.

Kapitel 24 gælder fælles for voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne og omfatter følgende magtanvendelses indgreb § 123 Husorden, § 124b Fysisk guidning, § 124c Afværgehjælp, § 124d Fastholdelse m.v., § 125 Særlige døråbnere, § 128 Stofseler, § 128a, b Tryghedsskabende velfærdsteknologi, § 128c Låsning og sikring af yderdøre og vinduer, § 129 Flytning uden samtykke.

Kapitel 24a gælder kun voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der ikke er en konsekvens af demens eller lignende og omfatter § 136a Kortvarig fastholdelse i personlige hygiejne situationer. Magtanvendelses indgreb kan kun ske i følgende hygiejne situationer: tandbørstning, barbering, hårvask, badning, håndvask, tøjskift, Klipning af hår og negle, skift af bleer og bind, pleje af hud, fjernelse af madrester og andre genstande i kindpose, mundhule, øre og næse samt almindelig sårpleje.

Kapitel 24b gælder kun voksne med betydelig og varigt nedsat psykisk funktionsevne, der er en konsekvens af demens eller lignende og omfatter § 136c kortvarig fastholdelse i personlige hygiejne-situationer. Der er ikke en udtømmende liste over situationer. § 136d fastholdelse m.v. ved meget grænseoverskridende eller meget konfliktskabende adfærd. § 136e Tryghedsskabende velfærdsteknologi, § 136f Flytning uden samtykke.

Da paragraffer og indhold i magtanvendelseslovgivningen er lavet om fra 1. januar 2020, giver det ikke mening at sammenligne med magtanvendelsesindgreb fra tidligere år.

Der er registret følgende magtanvendelsesindberetninger/ansøgninger på Sundhedsområdet:

§	Antal 2020	Kommentar	Antal 2021	Kommentar
§ 124c	0		0	
§ 124d	0		0	
§128	0		1	1 bevilling givet, dog nåede borgere at Mors inden igangsættelse
§ 128b	0		0	
§ 129	0		1	1 bevilling på tvangsflytning af menneske ramt af demens. Denne sag behandles og afgørelsen træffes i Velfærdsrådgivningen
§ 136a	0		0	
§ 136b	0		0	
§ 136c	24	<p>Der har været 24 indberetninger omhandlende fastholdelse i personlig hygiejnesituationer omhandlende borgere ramt af demens</p> <p>1 afvist da der ikke er vurderet lovhjemmel til magtindgrebet</p> <p>3 fejlindberetning, som skulle indberettes via Sundhedslovens § vedr. behandling med tvang</p> <p>1 bilagsskema er gået tabt og kunne ikke genskabes, notat lavet på borgeres journal og pårørende underrettet.</p> <p>1 indberetning er på en borger bosiddende i eget hjem med ægtefælle, resterende er bosiddende på plejehjem</p>	118	<p>Der har været 118 indberetninger fastholdelse omhandlende i personlig hygiejnesituationer omhandlende borgere ramt af demens.</p> <p>2 af disse har været ugyldige, grundet fejl i udfyldning</p> <p>1 afvist da der ikke er vurderet lovhjemmel til magtindgrebet</p> <p>1 fejlindberetning, som skulle indberettes via Sundhedslovens § vedr. behandling med tvang</p> <p>Alle borgere er bosiddende på Plejehjem i Hedensted Kommune. Tallet er fordelt på 7 borgere med store behov for en helt særlig demensindsats</p>
§ 136e	0		0	
§ 137	0		0	

Det bemærkes at der er meget lave indberetningstal i 2020. Det vurderes at tallene ikke nødvendigvis afspejler helt valide tal, da det var et år hvor den nye lovgivning om magtanvendelse trådte i kraft, og hvor en ny arbejdsgang med skemaer og bilag grundet et Corona-præget år var vanskelig at implementere.

Der arbejdes fortsat med forebyggende indsatser via kompetenceløft og et stort fokus på de pædagogiske indsatser, der altid skal gå forud for at træffe beslutning om at anvende magtanvendelse.

Der er registret følgende magtanvendelsesindberetninger/ansøgninger på Socialområdet

§	Antal 2020	Kommentar	Antal 2021	Kommentar
§124c	0		3	Der har været tre indberetninger på magtanvendelser omhandlende afværgehjælp på samme borger. Borgeren er bosiddende på et botilbud uden for Hedensted Kommune
§124d	36	<p>Der er registreret 36 tilfælde af magtanvendelser ift. Servicelovens kapitel 24, §124 d omhandlende fastholdelse m.v.</p> <p>22 af magtanvendelsesindgrebene er foretaget på én borger bosiddende på et privat botilbud uden for kommunen. 20 af dem har ikke haft hjemmel i lovgivningen</p> <p>Der er foretaget 3 magtanvendelsesindgreb på interne tilbud i Voksenhandicap. 2 af dem har hjemmel i lovgivningen</p>	19	<p>Der er registreret 19 tilfælde af magtanvendelse ift. Servicelovens kapitel 24, §124 d omhandlende fastholdelse m.v.</p> <p>17 af magtanvendelsesindgrebene er foretaget på borgere bosiddende på et botilbud uden for kommunen</p> <p>Der er foretaget 2 magtanvendelsesindgreb på interne tilbud i Voksenhandicap. Der har været hjemmel i lovgivningen til begge indgreb</p>
§128			125	Der er fra og med december måned truffet afgørelse om tilladelse brug af stofsele til en borger bosiddende i et eksternt botilbud, da borgeren kan falde ud af stolen og komme til skade. Praksis er at der registreres en magtanvendelse hver gang selen anbringes på borgeren. Registreringen sker samlet i et bilagsskema.
§128b	1	Der har været en ansøgning/forespørgsel på Tryghedsskabende velfærdsteknologi. Det er vurderet, at værge kan træffe beslutningen.	2	Der har været to ansøgninger/forespørgsler om brug af tryghedsskabende velfærdsteknologi. Der er givet en tilladelse til brug.
§129	0		0	
§136a	0		18	Der er registreret 18 fastholdelser i personlige hygiejnesituationer omhandlende handicappede borgere bosiddende uden for Hedensted Kommune
§136c	56	Der har været 56 indberetninger omhandlende fastholdelse i personlig hygiejnesituationer omhandlende	176	Der har været 176 indberetninger omhandlende fastholdelse i personlig hygiejnesituationer omhandlende demente borgere

		demente eller borgere på botilbud udenfor kommunen		eller på botilbud uden for kommunen.
§136e	0	Ingen	1	Der har været én forespørgsel på tryghedsskabende velfærdsteknologi (demens) ang. borger bosiddende i privat botilbud. Der var ikke hjemmel til at give tilladelsen
§137	1	Der har været en ansøgning på magtanvendelse ift. en borger med dom. Der var ikke hjemmel i lovgivningen, da borgeren er dømt på et strafferetligt niveau, hvor pågældende paragraf ikke kan anvendes.	0	

Overordnet kan man sige, at langt de fleste magtanvendelsesindberetninger inden for socialområdet kommer fra bosteder uden for Hedensteds Kommune.

Det vurderes, at det i ovenstående tal afspejles, at det i den nye lovgivning især ift. Demensområdet, i højere grad giver bostedet mulighed for at træffe beslutninger om magtanvendelsesindgreb. Borgerne på socialområdet bliver ældre og deraf kommer der naturligt aldersbetingede funktionsnedsættelser oven i det eksisterende, herunder demens.

Udarbejdet november 2022 af:
Marianne Røjgaard, Demenskoordinator
Michael I. Bendixen, Pædagogisk konsulent